

Van rotstekening naar QR Code

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren dat je met beeld op verschillende manieren een boodschap kan communiceren. Soms is zelfs de boodschap verborgen. De les heeft zowel doe- als praatopdrachten en is daardoor afwisselend en interactief.

Totale duur: 1 uur.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT:

Kunstenaars, museummedewerkers, ICT-ers (website bouwers) en reclamemakers zetten de vaardigheden die in deze les centraal staan in om websites te ontwerpen en/of informatie te delen via QR Codes en/of video's.

- Introductie: Rotstekeningen (20 minuten).
- Verdieping: Leerlingen leren dat er een verhaal kan worden verteld met beelden en plaatjes (vroeger rotstekeningen) en dat je deze met QR Code kunt verspreiden (10 minuten).
- Doen: Leerlingen maken een tweeluik van tekeningen (20 minuten).
- Afronding

VOORBEREIDING

Van te voren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding.
- Klik door de slides voor op het digibord.
- Zorg voor A3-vellen (eventueel A4-vellen) voor elke leerling om twee tekeningen op te maken (een tweeluik).
- Optioneel: QR Code reader (op mobiel of tablet) downloaden. NB: De nieuwste telefoons kunnen vaak een QR code lezen door de camera op de QR code te richten en hebben daarmee geen speciale app nodig.

BENODIGDHEDEN

- Digi-bord met internetverbinding.
- Iedere leerling: A3 (of A4) paper, potlood, pen, waskrijt of kleurpotloden.
- Optioneel: Mobiel of tablet met een app om QR Code te lezen (bijvoorbeeld QR reader).

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen Digitale vaardigheden	Leerdoel (kern)vak: Kunstzinnige oriëntatie	21st century skills
Digitaal burgerschap	Mediawijsheid: De leerling ervaart dat media eenzelfde boodschap verschillend kunnen brengen.	1. Kerndoel 54 De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.	Creatief denken
		2. Kerndoel 56 De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.	Communiceren

INTRODUCTIE

Slide 1: luisteren en praten met de klas

Vertel: Vroeger, toen mensen nog niet konden schrijven, werden er rotstekeningen gemaakt. Dit deden bijvoorbeeld holbewoners door in een rotsmuur te krassen met een bijl. Doordat sommige rotstekeningen bewaard zijn gebleven, kunnen we leren hoe mensen vroeger leefden en wat mensen toen belangrijk vonden. Zo verschillen ze per plek en wanneer ze gemaakt zijn. De mensen maakten toen van planten gekleurde verf om de rotstekening in te kleuren. Dit deden zij met eenvoudige kwasten maar ook door op de rots te spugen of met een rietje erop te blazen. Over de precieze betekenis of boodschap van deze rotstekeningen valt van alles te zeggen. Wetenschappers ontdekken nog steeds nieuwe rotstekeningen!

In deze tijd communiceren we op een heel andere manier met elkaar. Ga daarover aan de hand van bijvoorbeeld de volgende vragen met de klas in gesprek.

- Hoe vertellen we nu aan iemand wat we vandaag gedaan hebben of welke hobby we hebben? Antwoord: oa door een app, mail of brief te schrijven, door een foto of filmpje te maken.
- Wat lijkt jullie leuker; een verhaal vertellen met hulp van een rotstekening of een video? Waarom?

Slide 2: kijken en praten met de klas

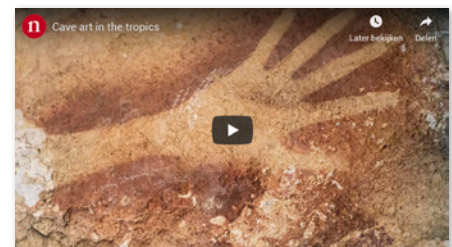
Vertel: We gaan zo een filmpje bekijken waarin we de oudste rotstekeningen zullen zien, die tot nu toe gevonden zijn. Onderzoekers schatten dat de oudste handafdruk minimaal 39.900 jaar geleden is gemaakt. Dat is héél lang geleden. De tekeningen zijn gevonden in grotten op een Indonesisch eiland (Sulawesi). Helaas ver weg van Nederland, dus we kunnen er niet naar toe.

Het filmpje is in het Engels, maar dat maakt voor de rotstekeningen niet uit. Kijk maar eens goed naar de tekeningen. Straks ga ik vragen wat jullie voor figuren hebben gezien.

Bekijk de video tot 1:49 minuten.

Vraag na afloop: Wat hebben jullie kunnen ontdekken?

Antwoord: moeilijk om te zien hè. Als je heel goed hebt gekeken dan heb je een hand kunnen ontdekken en een hertzwijn of iets wat daarop lijkt.

Slide 3: doen

Vertel: Op het bord zien jullie een rotstekening. Ga hierover in gesprek aan de hand van de volgende vragen.

- Wat zien jullie hier? Antwoord: handen.
- Wat zouden de mensen hiermee hebben willen vertellen, denken jullie? Antwoord: Het kan zijn dat het gemaakt is om gedag te zeggen of om afscheid te nemen. Maar dat weten we natuurlijk niet zeker.

Geef de leerlingen de opdracht: Teken op een helft van het blad een rotstekening (dus zonder tekst) van iets wat jij leuk vindt. Dat kan van alles zijn. Je kunt denken aan een dier, hobby, etenswaren ed. Roep een aantal leerlingen naar voren met hun tekening. Vraag aan de klas: welke boodschap brengt deze tekening over? Maak de les weer centraal na ongeveer 10 minuten.

Slide 4: praten met de klas

Ga met de klas in gesprek over QR Code aan de hand van de volgende vragen:

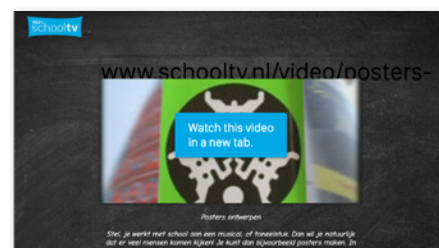
- Wat zien we op het plaatje op het bord staan? Antwoord: Een scanner om QR codes en streepjescodes te lezen.
- Wat is een QR code? Antwoord: Het is een speciaal soort streepjescode dat bestaat uit heel veel kleine vierkante blokjes.
- Wie heeft weleens een QR Code thuis, in een winkel, of ergens anders gezien?
- Heeft iemand weleens een QR code gebruikt of gezien dat ouders dit gebruiken?
- Wat kun je met een QR code, waar wordt het voor gebruikt? Antwoord: QR codes worden steeds vaker en op steeds meer verschillende plekken gebruikt. Bijvoorbeeld door de Nederlandse spoorwegen, banken, vliegtuigmaatschappijen en ook op scholen. Als je bijvoorbeeld met de trein gaat, kun je bij de toegangspoortjes op het station de QR Code op je treinkaartje laten lezen. Het poortje weet dan dat je betaald hebt en laat je binnen.

Vertel: QR codes worden ook gebruikt om mensen verhalen te vertellen. Dat klinkt best gek, hè: hoe kunnen vierkante blokjes je een verhaal vertellen? Ik zal het uitleggen. In een tijdschrift of museum zie je soms zo'n QR code staan of naast een kunstwerk hangen. Door die code te laten lezen met een speciale camera (scanner) kun je bij het verhaal komen. Dit kan met je telefoon. Dan moet je een app downloaden. Dus achter de QR code zit een verhaal. Dat is net als bij de rotstekeningen, waar we het net over hadden. Achter elke rotstekening zit ook een verhaal.

Slide 5, doen

Vertel voor het bekijken van de video: Jullie krijgen straks de opdracht om naast de rotstekening een eigen poster te maken. Op deze poster laten jullie zien wat jullie allemaal leuk vinden. Je mag tekenen en schrijven. Voordat we dat gaan doen, kijken we eerst naar dit filmpje.

★ **TIP:** Maak een QR Code voor alle posters! Dit kan zonder al teveel moeite via QR Code Generator. Maak (tijdens of na de les) van alle posters een foto en zet die in één map in Drop Box of Google Drive. Ga vervolgens naar QR Code Generator. Plaats de link naar de map in de balk en klik op 'create QR code'. Print de QR code uit en hang 'm op. Ouders kunnen de code scannen en zo de posters bewonderen. Een ander idee is om elk kind een blaadje met de QR code mee naar huis te geven.

AFRONDING

Slide 6, praten en denken

Maak de les na ongeveer 15 minuten weer centraal en vraag een aantal leerlingen om hun rotstekening en poster te laten zien. Vraag tenslotte of de leerlingen liever een poster gebruiken die via een QR Code te zien is of een rotstekening om kinderen uit te nodigen voor hun feestje. Vraag door waarom ze deze voorkeur hebben en of het anders is als het bijvoorbeeld om een inzamelactie op school (vervang eventueel voor iets dat bij jullie actueel is) gaat.

